

Over groot en klein

beeldend doel

Doelstelling en benodigdheden

- **a** De kinderen leren over vormvervreemding door uitvergroten en verkleinen.
- **b** Tevens leren zij dat de eigen menselijke maat daarbij bepalend is.

technisch doel

- **a** Het maken van een massieve of holle vorm.
- **b** Het maken van een mensfiguur.
- **c** Het aan elkaar boetsen van vormen.
- **d** Het aanbrengen van texturen, versieringen en details.

materiaal

- Per leerling: een homp klei van 10 cm Ø.

gereedschap

- Per leerling: een kleiroller, een spatel en een kleimesje.

leer- en hulpmiddelen

- Een aantal kleine gebruiksvoorwerpen om het begrip maatverhoudingen te visualiseren, bijvoorbeeld speelpoppetjes.

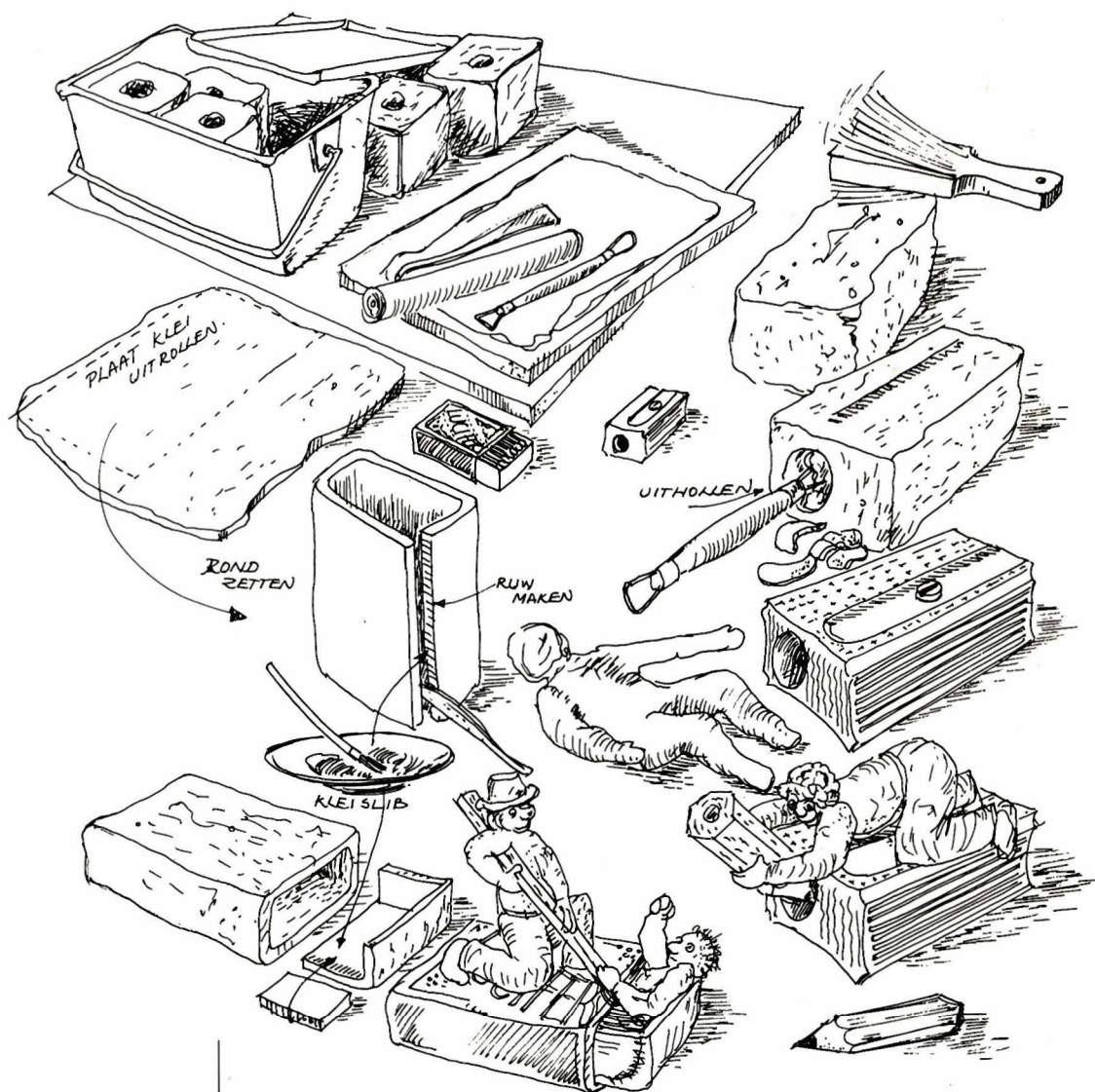
beeldende inleiding

Lesverloop

■ Bij het vormgeven van allerlei gebruiksvoorwerpen houdt een ontwerper steeds rekening met de maten van het menselijk lichaam. Zoek samen met de leerlingen hiervan een aantal voorbeelden waarbij de maatvoering is aangepast aan de gebruiker, zoals een kinderfietsjes, een schoen, of de grootte van de deuropening. Plaats eens een stoeltje uit groep 1 naast een stoel van groep 8.

Wat valt daarbij op?

Wanneer we de vertrouwde maatverhoudingen van de wereld om ons heen bewust doorbreken dan ontstaat er voor ons een vreemde situatie. Zoiets werkt vervreemdend. Laat de kinderen ontdekken dat het bij het waarnemen gaat om tegenstellingen die zonder elkaar weinig betekenis hebben. Door de tegenstelling te overdrijven, bijvoorbeeld door kleine dingen groot te maken en

technische inleiding

grote dingen heel klein en deze te combineren, ontstaat een totaal nieuw beeld. Deze les gaat over het uitbeelden van een dergelijke vreemde maatverhouding.

- **a** De kinderen gaan een klein voorwerp uitvergroten in klei, bijvoorbeeld een puntenslijper, een luciferdoosje, een potloodstompje of een horloge. Naar gelang het onderwerp kan deze vorm hol of massief zijn. Wel moet het voorwerp zo realistisch mogelijk uitgevoerd worden. Om het uitvergroten te vergemakkelijken kunt u de kinderen het voorwerp eerst laten opmeten en de maten met 5 of 6 laten vermenigvuldigen.
- **b** Het uitbeelden van de menselijke figuur is al diverse malen aan de orde geweest (les 16 *Handvaardig 6*).
- **c** Het mensfiguurtje wordt nu op het uitvergrootte voorwerp vastgeboetseerd. Het kan hierbij allerlei standen aannemen; kruipen uit een kopje, gebukt gaan onder het dragen van een potlood of uitrusten op een theezakje.
- **d** Laat het geheel gedetailleerd afwerken met kleding en texturen.

begeleidings- adviezen

- Laat de kinderen telkens meten en kijken bij het maken van het gebruiksvoorwerp.

inbespreking

- **a** Is er een duidelijk contrast tussen de maat van het mensfiguur en het voorwerp?
- **b** Vergelijk het uitvergrootte voorwerp met het origineel.
- **c** Laat de leerlingen verwoorden wat zij vreemd vinden.

kunsthijzer

- Blow-ups van Claes Oldenburg, bijvoorbeeld *Troffel* (1971)
- Shinkichi Tajiri: serie knopen
- Roy Lichtenstein: vergrotingen van strips
- Baldaccini César: *De duim* (1976)

Andere opdrachten

- Het uitbeelden van spreekwoorden zoals:
 - **a** Door het oog van de naald kruipen.
 - **b** Uit de hand lopen.
 - **c** Met zijn neus in de boter vallen.

